

CEWARO

Utveckling Bioekonomi Landsbygd Livsmedel

GLOMMERS
MILJÖENERGI AB

LANTBRUKARNAS
RIKSFÖRBUND

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

Projektsammanfattning och resultat för projekt *Kommunen som kund i norra Västerbotten*

vars mål och syfte handlat om att utveckla en långsiktig arbetsmodell
för att öka andelen närproducerade livsmedel i kommunernas kök

Norsjö-Malå LRF-avdelnings årliga möten med kommunernas upphandlare och kökschefer räckte inte för att utveckla dialogen och åstadkomma förändring gällande råvarors ursprung och andelen närproducerat i små kommuners kök. Med ett projekt som verktyg var tanken att fördjupa dialogen, samla in faktaunderlag och ordna ett flertal mötesplatser.

Projektarbetet under perioden september 2019 - november 2020:

- ✓ genomgång av Norsjö och Malås politiska mål- och styrdokument avseende inköp av livsmedel
- ✓ sammanställning och analys av Norsjö och Malås inköpsstatistik för livsmedelsprodukter
- ✓ sammanställning av areella produktionsresurser och historisk utveckling senaste 30 åren
- ✓ ett 10-tal dialogmöten
- ✓ studiebesök hos Burträsk Slakteri
- ✓ information och kunskapsspridning om det nya grossistavtalet Skellefteå Kommun upphandlat för Skellefteå, Norsjö och Malå med start 2020-03-01
- ✓ omvärldsbevakning, kartläggning och information om flera möjliga vägar för närproducerade livsmedel till kommunernas kök, inklusive direktinköp av producent
- ✓ direktleverans och test av närproducerade livsmedel under planerade temaveckor i både Norsjö och Malå
- ✓ provleveranser till Skellefteå Kommun för att samla kunskap, erfarenhet och visa på goda exempel

Frågor som ställts under projektets gång är:

• Vilka närproducerade volymer och produkter kan kommunerna vara intresserade av att köpa? • Vilka administrativa krav har kommunerna på leverantörerna? (tex e-system) • Vilka leveransintervall och avropstider kan fungera? • Finns det produkter som kan bidra till att sänka kommunens kostnader? • Vad kan vi lära och dra nytta av från andra kommuns inköp av lokalproducerat? • Hur kan utvecklingsprocessen formas och struktureras för att alla inblandade ska stå bättre rustade vid nästa livsmedelsupphandling?

Slutsatser:

- Kommunen är en betydelsefull, men inte alltid så attraktiv kund, som har stor påverkan på näringslivet genom sitt agerande
- Kommunernas funktioner och ansvar inom upphandling, inköp och näringslivsutveckling är olika organiserade vilket kan påverka kontakten mellan kommun och producent, samt påverkar utvecklings- och innovationsförmågan
- Det finns politiskt beslutade mål både globalt, nationellt, regionalt och lokalt som styr mot inköp och användning av mer närproducerade livsmedel
- Kommunernas uppföljning (statistik) för livsmedelsinköp och uppfyllelse av strategiska måldokument varierar och är ofta bristfällig
- Livsmedelsbranschen inom jordbrukssektorn i inlandskommunerna är alltför svag avseende lönsamhet och leveransförmåga
- Behovet av fler och starkare producenter är stort. Produktionsförutsättningar finns.
- Nära dialog producent-kommun och testleveranser kan leda till win-win och nya lönsamma produkter för båda parter. Det visar exemplet med Arvidsjaurs Renslakt och Skellefteå Kommun som i sin dialog kommit fram till nytänkande avseende anpassad renskavs-förpackning som sänkte kostnad och pris. Intressant också att följa produktutvecklingen av biprodukter som blod och lever, vilket kan minska svinet hos producenten och ge prisvärda produkter till kommunen samtidigt som miljövinster uppstår.

Uppföljning av temaveckan i Norsjö med närproducerat på menyn:

-Ja det var positiv reaktion från våra ätande och en väckarklocka för oss att faktiskt berätta på matsedeln när vi använder text mat från Bastuträsk (många blev förvånade), säger Gerd Ström Kostchef.